

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Lak Edit ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Szász Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál 29.P.103.556/2005. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 56.Pf.634.918/2007/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 32. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes jogelődje 2002. november 12. napján a járdáról lelépve balesetet szenvedett, mert egy tehergépjármű elütötte. A káresemény időpontjában a károkozó az alperesnél rendelkezett kötelező gépjármű felelősségbiztosítással.

A felperes a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni károk megtérítését igényelte.

Az alperes a kereset jogalapját vitatta, a kereset elutasítását kérte; esetleges marasztalása esetére az általa megfizetett 200.000 forint beszámítását igényelte.

A jogerős ítéletben a bíróság a keresetet elutasította. A tehergépjármű vezetőjével szemben lefolytatott nyomozás iratai alapján a bíróság megállapította, hogy a gyalogos a tehergépjármű előtt egy méteren belül lépett az úttestre, őt a gépkocsivezető nem érzékelhette. A büntetőeljárás során kirendelt igazságügyi műszaki szakértő a szakvéleményében azt állapította meg, hogy a gépkocsivezető számára ülőhelyzetben a károsult nem volt észlelhető, erre csak akkor lett volna mód, ha felemelkedve az ülésről előre hajol, amely azonban az adott helyzetben nyilvánvalóan nem elvárható mozdulat a vezető részéről, hiszen ezzel a cselekedetével komoly veszélyhelyzetet okozhat a közlekedésben. Nem volt bizonyítható az sem, hogy a gyalogos az áthaladás megkezdése előtt észlelhető lehetett volna. A jogerős ítélet indokolása kitér arra is, hogy a tehergépkocsi vezetőjének a felperes jogelődjére nem kellett figyelnie, mert nem volt kijelölt

gyalogosátkelőhely, csak az volt a feladata, hogy a közlekedés más résztvevőit a balra kanyarodáskor ne veszélyeztesse. Azt pedig, hogy a felperesi jogelőd a KRESZ szabályait megszegve belépett a gépkocsivezető „nem látó terébe” úgy értékelte, mint amikor a megengedett sebességgel haladó gépkocsi elé lép a gyalogos féktávolságon belül.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen a keresetnek teljes mértékben helyt adó, másodlagosan 50-50%-os kármegosztást alkalmazó döntés meghozatalát kérte. Jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 345. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakat sérti. Az elháríthatatlanság a felperes szerint olyan objektív kimentési ok, amely csak nagyon szűk körben érvényesül, abban az esetben, ha a technika adott fejlettségi szintjére és a gazdaság teherbíró képességére is figyelemmel objektíve nem áll fenn a védekezés lehetősége. A rendelkezésre álló bizonyítékokból azonban az állapítható meg, hogy a gépkocsivezető az ülésből felemelkedve és előre hajolva észlelhette volna a gyalogost, az elhárításnak tehát volt egy módja. A nyilvánvaló elvárhatóság mércéjénél szigorúbb feltételek alkalmazása körében pedig, ha az elhárításnak csak egy lehetősége is fennáll, nem lehet beszélni elháríthatatlan külső okról, és ezáltal a mentesülésről sem. Utalt a felperes a BH 1997.146. számú döntésre is kihangsúlyozva, hogy a KRESZ 25. §-ának (1) bekezdése értelmében a gépjármű megszegte azt a szabályt, hogy a jármű sajátosságainak megfelelően közlekedjen. Az a tény ugyanis, hogy a jármű magas felépítményű az a járművezetőre többletkötelezettséget ró. A másodlagos felülvizsgálati kérelem tekintetében a felperes arra hivatkozott, hogy amennyiben a felperes veszélyes üzemi felelőssége fennáll, a felperes jogelődjének közrehatását 50%-os mértékben lehet figyelembe venni.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A bíróság a tényállás feltárása érdekében szükséges bizonyítást lefolytatva, megalapozottan állapította meg, hogy a felperes jogelődjének sérülései abból eredtek, hogy a járdáról nem a kijelölt gyalogosátkelőhelyen, egy méteren belül a tehergépjármű elé lépett. Bizonyított tény továbbá, hogy a gépkocsivezető a gyalogost ülőhelyzetben nem észlelhette, arra csak az ülésről felemelkedve és előrehajolva lett volna lehetősége. A Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése értelmében a fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytató a felelősség alóli mentesülését csak akkor

érheti el, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

Az adott esetben bizonyított, hogy a kárt a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívüli ok, a károsult magatartása idézte elő. A felülvizsgálati kérelem tévesen hivatkozik arra, hogy a bíróság a jogerős ítéletben jogszabálysértő módon tartotta elháríthatatlannak a gyalogos magatartását. Az elháríthatatlanság kérdését mindig a konkrét ügyben kell vizsgálni annak figyelembe vételével, hogy a kártérítő felelősség szabályozásának végső célja a károkozás elkerülhetősége, ezért annak van jelentősége, hogy létezik-e az adott esetben olyan megoldás, amellyel a károkozás elhárítható lehetett volna. Az elháríthatatlanság azonban nem szorítkozhat a károkozás pillanatára, hanem értékelni kell a konkrét helyzet kialakulásához vezető, illetőleg azzal összefüggő valamennyi tényezőt. Az a tény önmagában, hogy az ülésről felemelkedve és előre hajolva a vezető „láthatta” volna a gyalogost, nem zárja ki az elháríthatatlanság megállapításának lehetőségét. Azt ugyanis, hogy a legnagyobb gondosság és a közlekedési szabályok maradéktalan betartása mellett elkerülhető-e egy baleset, nyilvánvalóan úgy kell megítélni, hogy a gépjármű vezetésével összefüggő magatartásokat kell figyelembe venni és az elvárhatóság körébe nem vonhatók be olyan tevékenységek (ülésről felemelkedés) a konkrét veszély elhárítása érdekében, amelyek esetleg éppen más veszélyhelyzet forrásául szolgálhatnak. Mindezekre tekintettel a bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes jogelődjének magatartása a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső elháríthatatlan oknak minősül és ezért a keresetet elutasító jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő. A Legfelsőbb Bíróság ezért a jogerős határozatot a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott ítéletével a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban megítélhető perköltsége nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. november 20.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró